

X i IX / TG i TX

X i IX:

NORMA		EXEMPLES
S'escriu x	- a principi de paraula	xàfec, xerrada, xiprer, xumet,
	- darrere consonant	anxova, marxar,
	- darrere la vocal i	guix, guixar, guixaire
	- darrere el diftong au	rauxa, disbauxa
S'escriu amb el dígraf ix	- darrere vocal	caixa, reixa, coixa, cuixa, peix, beix (color)

Alerta!

Estranger, espolsar, estrany, estendre, esprémer, estricte.

-TG i -TX a final de paraula:

Les grafies *ig* i *tx* representen el mateix so quan són a final de mot.

bateig, boig
cartutx, despatx

En cas de dubte sobre l'ortografia d'aquests mots, els seus derivats ens indiquen amb quines lletres s'han d'escriure.

El grup <i>ig</i> alterna amb <i>g/j</i> o <i>tg/tj</i> en els derivats.	bateig → batejar boig → bogeria mig → mitjana lleig → lletgesa
El grup <i>tx</i> alterna amb <i>-tx-</i> en els derivats.	escabetx → escabetxada despatx → despatxar

Alerta!

a) No hi ha cap paraula que acabi en *-tg* o *-tj*.

b) Les paraules que acaben en *-ig* fan el plural afegint *-s* o bé *-os* al singular.

bateigs / batejos migs / mitjos
boigs / bojós lleigs / lletjos

TX- a principi de paraula:

Hi ha pocs casos en què aparegui *tx-* a principi de paraula. Els més habituals són:

txa-txa-txa txecoslovac (txec + txeca)

Alerta!

Xec bancari
Txec de la República Txeca

EXERCICIS

4. Escriviu un verb derivat de cadascun dels mots següents i completeu-los amb *tx* o *ig* (o *g*).

_____ : desi__	_____ : rebu__	_____ : feste__
_____ : empa__	_____ : passe__	_____ : xiuxiue__
_____ : assa__	_____ : tirote__	_____ : sorte__
_____ : bloque__	_____ : saque__	_____ : esqui__
_____ : capri__	_____ : sonde__	_____ : trepi__

6. Completeu amb *ix* o bé *x* les paraules següents.

__àfec	e__emple	pe__era	xar__a	fe__
e__èrcit	rau__a	fe__uc	que__alada	se__e
e__erit	madu__ot	co__	__imple	se__anta
e__amen	cala__era	__arranca	garbu__	__andall

SOLUCIONARI

feix	xaixa	peixera	exemple	àfec
sexe	queixalada	feixuc	rauxa	èrcit
seixanta	ximple	coix	maduixot	erit
xandall	garbuix	xarranca	calaixera	examen
festejar: festig	rebutjar: rebuig	passejar: passeig	tirotejar: tiroteig	saquejar: saqueig
xinxinejar: xinxineig	sondejar: sondeig	tirotejar: tiroteig	saquejar: saqueig	sondejar: sondeig
sortejar: sorteig	empatjar: empatx	saquejar: saqueig	saquejar: saqueig	saquejar: saqueig
esquitjar: esquitx	assajar: assaig	saquejar: saqueig	saquejar: saqueig	saquejar: saqueig
trepitjar: trepig	empatjar: empatx	saquejar: saqueig	saquejar: saqueig	saquejar: saqueig
	desitjar: desig	saquejar: saqueig	saquejar: saqueig	saquejar: saqueig